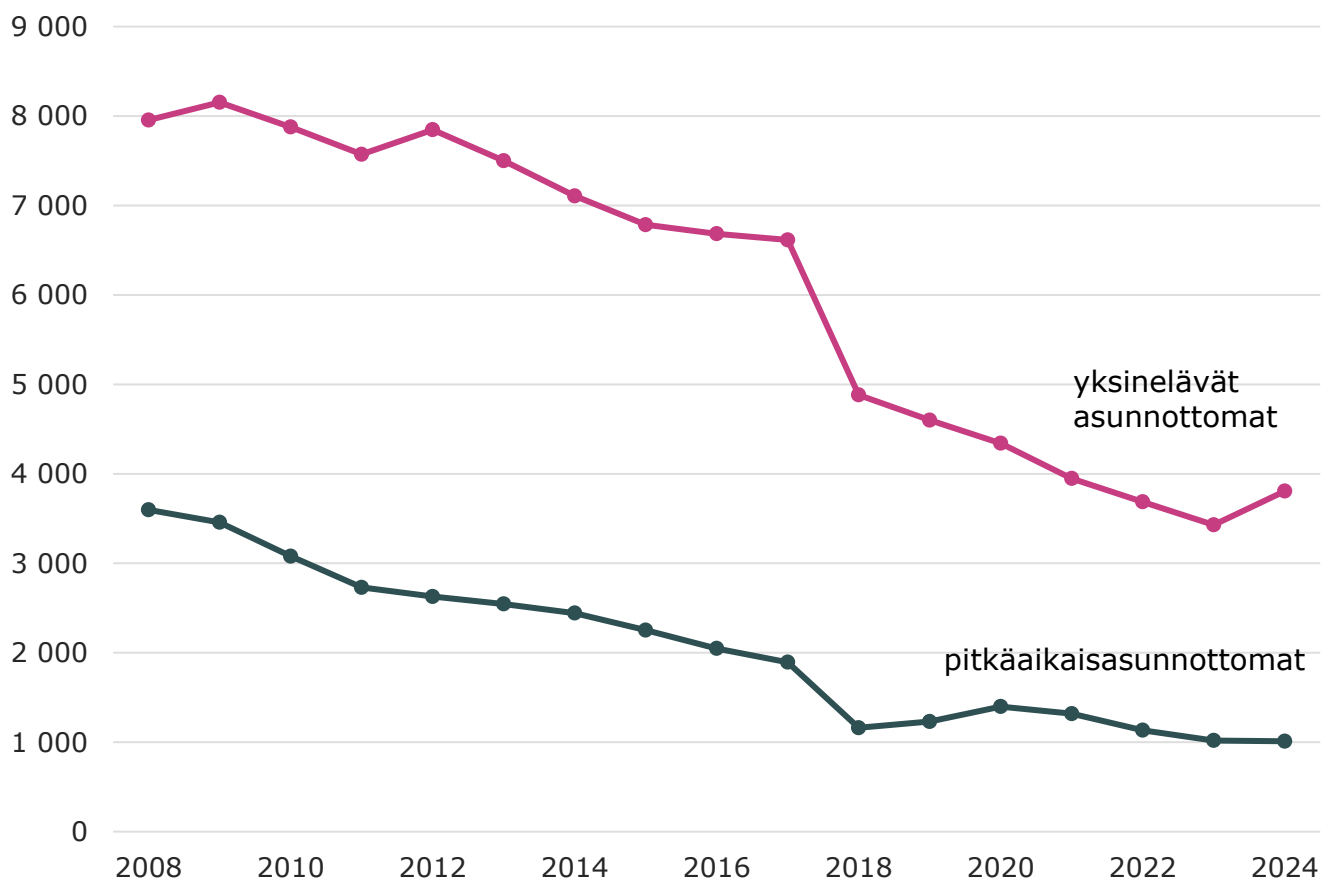

Selvitys 2/2025

Asunnottomat 2024

Asunnottomuuden kehitys Suomessa vuodesta 1986 vuoteen 2024.

Sisällys

1	Asunnottomuustietojen kerääminen.....	3
	Tulosten tulkinta.....	3
	Asunnottomuuden määritelmä	4
2	Asunnottomuus kääntyi nousuun vuonna 2024	5
3	Asunnottomuus lisääntynyt suurissa kaupungeissa	8
	Asunnottomuus suhteessa alueen väestöön	8
	Asunnottomuuden kehitys kaupungeissa	9
	Pitkäaikaisasunnottomuuden kehitys suurissa kaupungeissa	11
	Asunnottomien lapsiperheiden määrän kehitys.....	13
4	Suurin osa asunnottomista majoittuu tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona	14
5	Asunnottomien maahanmuuttajien määrä väheni	18
6	Selvityksen rajoitteet ja hyödyt	19
	Asunnottomuustiedot kerätty kyselyillä vuodesta 1986 alkaen.....	19
Liite 1.	Asunnottomuustiedot kunnittain	21
	Yksinelävät asunnottomat eri ryhmissä 15.11.2024	21
	Kunnat, joissa ei ollut asunnottomia 15.11.2024	24
	Kunnat, joista ei vastattu asunnottomuuskyselyyn.....	25
	Asunnottomat perheet ja pariskunnat 15.11.2024	26
Liite 2.	Asunnottomuus 1986–2023	27
Liite 3.	Asunnottomuuden määritelmä.....	28
Liite 4.	Kaupunkien toimenpiteitä ja arvioita asunnottomuuden kehityksestä.....	31
	Espoo	31
	Helsinki	31
	Jyväskylä	32
	Kuopio	33
	Lahti	33
	Oulu	34
	Rovaniemi	34
	Tampere.....	34
	Turku.....	36
	Vaasa	38

Selvitys 2/2025: Asunnottomat 2024

Julkaistu: 10.2.2025

Dnro: ARA-08.02.00-2025-1

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara)

Lisätietoja:

Vilja Kamppila, hankekoordinaattori

Sähköposti muotoa: etunimi.sukunimi@ara.fi

1 Asunnottomuustietojen kerääminen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara) lähetti syksyllä 2024 asunnottomuuskyselyn Manner-Suomen 293 kunnalle. Kyselyssä pyydettiin kertomaan, kuinka paljon asunnottomia kunnassa oli poikkileikkausajankohtana 15.11.2024.

Kyselyyn vastasi 238 kuntaa. Vastausprosentti oli 81.

- 87 kunnassa oli vastausten mukaan asunnottomia.
- 151 kuntaa ilmoitti, että niissä ei ollut asunnottomia.
- 55 kuntaa ei vastannut kyselyyn.

Iso osa vastaamatta jättäneistä kunnista oli pieniä kuntia, joissa oletettavasti ei ole asunnottomia. Kuntakohtaiset tiedot, sekä listaus kunnista, joissa ei ollut asunnottomia ja kunnista, jotka eivät vastanneet kyselyyn, löytyvät liitteestä 1.

Kunnat keräsivät asunnottomuustietoja yhdestä tai useammasta lähteestä: sosiaalipalveluiden rekistereistä, kunnan vuokratilayhtiöiden asunnonhakijarekistereistä sekä palveluntuottajien asiakasrekistereistä. Osa kunnista käyttää Kelan toimeentulorekisteriä ja/tai DVV:n väestötietorekisteriä (VTJ) asunnottomuustietojen hankkimiseen ja tietojen tarkistamiseen.

Tulosten tulkinta

Selvityksessä esitetyt asunnottomien lukumäärätiedot ovat näennäisestä tarkkuudestaan huolimatta suuntaa antavia, sillä kuntien tiedonhankintamenetelmät ja arviointiperusteet eroavat toisistaan, ja lisäksi saman kunnan eri vuosina esittämät tiedot voivat vaihdella tarkkuustasoltaan.

Esimerkiksi Tampereen kaupunki teki vuonna 2024 entistä läheisempää yhteistyötä asunnottomuuslaskennassa Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, mikä saattaa jossain määrin vaikuttaa siihen, että tilastossa näkyy aiempaa enemmän asunnottomia. Asunnottomuuden kasvu Tampereella ei kuitenkaan selity yksin tietolähteiden paremmalla kattavuudella.

Myös kyselyn vastaajajoukko saattaa vaihdella vuosittain, sillä kaikki kunnat eivät välttämättä vastaa asunnottomuuskyselyyn joka vuosi.

Esimerkiksi Rovaniemi ja Seinäjoki eivät vastanneet vuoden 2023 kyselyyn, mutta ilmoittivat tähän vuoden 2024 kyselyyn alueellaan olevan yhteensä 130 asunnotonta. Todennäköisesti näissä kunnissa oli asunnottomia myös vuonna 2023, vaikka lukumäärät puuttuvatkin vuoden 2023 selvityksestä.

Aineiston rajoituksista ja selvityksen tietojen tulkinnasta kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Asunnottomuuden määritelmä

Aran asunnottomuuskyselyssä käytetty asunnottomuuden määritelmä mukailee EU:ssa yleisesti käytettyä ETHOS Light -luokittelua (*European Typology on Homelessness and Housing Exclusion*).

Asunnottomiksi määritellään ihmiset, joilla ei ole omaa asuntoa (vuokra- tai omistusasuntoa) ja jotka elävät asunnon puutteen vuoksi jossakin seuraavista:

1. ulkona, porrashuoneissa tai niin sanotuissa ensisuojuissa
2. asuntoloissa tai majoitusliikkeissä
3. huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa
4. tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona.

Pitkäaikaisasunnottomaksi katsotaan ihmiset, jotka ovat olleet asunnottomia vähintään yhden vuoden tai toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Lisäksi heillä on joko asumista vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma tai heidän asunnottomuutensa on pitkittynyt asumisratkaisujen toimimattomuuden tai tukipalvelujen puuttumisen vuoksi. Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuu avun ja hoidon tarve – ajallinen kesto on toissijaista.

Asunnottomuuden määritelmät on kuvattu tarkemmin liitteessä 3.

2 Asunnottomuus kääntyi nousuun vuonna 2024

Yksineläviä asunnottomia henkilöitä oli kyselyyn vastanneiden kuntien ilmoittamien tietojen perusteella Suomessa yhteensä 3 806 (tilanne 15.11.2024). Näistä pitkäaikaisasunnottomia oli 1 010. Asunnottomia perheitä oli 110. Yksineläviä asunnottomia oli edellisvuoteen verrattuna 377 enemmän (taulukko 1).

Taulukko 1.

Asunnottomuus vuonna 2024 ja muutos vuoteen 2023 verrattuna.

Asunnottomuuden muoto	2024	Muutos
Yksineläviä asunnottomia	3806	377
Pitkäaikaisasunnottomia*	1010	-8
Asunnottomia perheitä*	110	-13

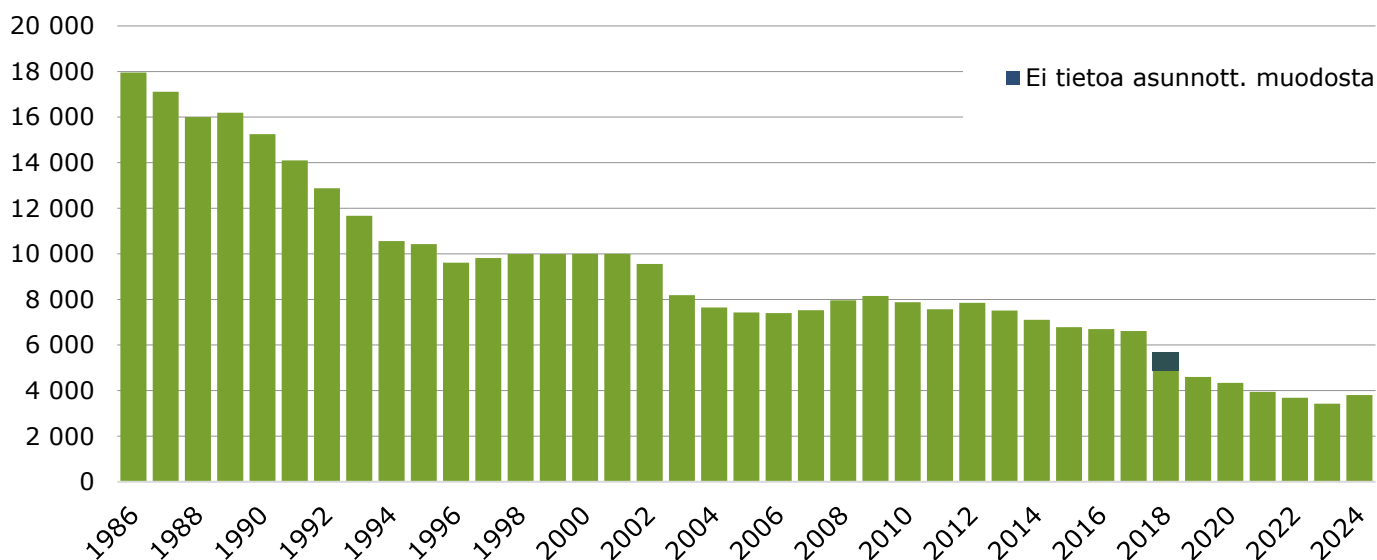
* Pitkäaikaisasunnottomien määrä sisältyy yksinelävien asunnottomien määrään. Asunnottomiin perheisiin lasketaan lapsiperheet ja lapsettomat pariskunnat.

Tämä on ensimmäinen kerta vuoden 2012 jälkeen, kun asunnottomuus-kyselyssä ilmoitettujen tietojen perusteella asunnottomien määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna (kuvio 1).

Valtaosa kunnista, joissa asunnottomuus oli kasvanut, kertoivat pääasiallisiksi syiksi pienten ja kohtuuhintaisten asuntojen puutteen, heikennykset Kelan tuissa sekä korkeat asumis- ja muut elinkustannukset. Maksuhäiriöiden ja vuokravelkojen lisääntyminen vaikeuttaa entisestään asunnon saantia. Myös pienemmissä kunnissa ilmoitettiin olevan puutetta kohtuuhintaista asunnoista ja moni kunta kertoi, että Kelan rajoihin meneviä asuntoja ei ole tarjolla ollenkaan tai riittävästi.

Liitteeseen 4 on koottu valikoitujen kaupunkien näkemyksiä asunnottomuustilanteesta sekä toimista, joilla kunnat ja hyvinvointialueet ovat pyrkineet vaikuttamaan tilanteeseen.

Kuvio 1. Asunnottomuus Suomessa 1986–2024.

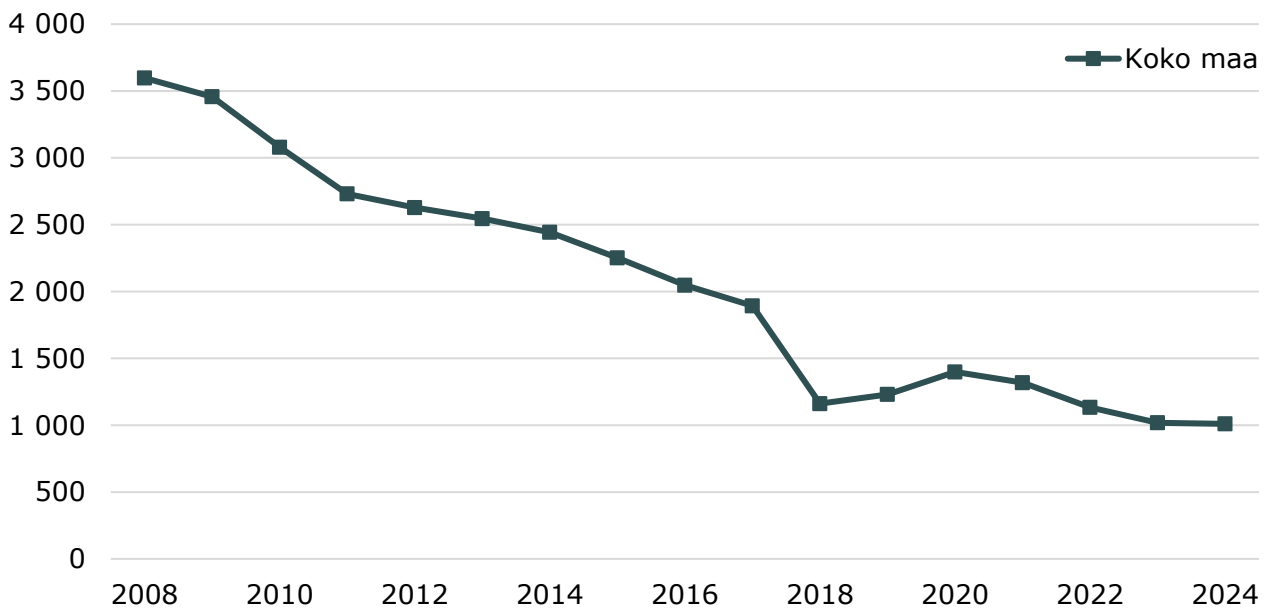

Asunnottomuus Suomessa on vähentynyt noin 80 % vuodesta 1986, jolloin tehtiin ensimmäinen asunnottomuus selvitys (kuvio 1). Helsinki tarkensi tilastointitapaansa vuonna 2018, ja siksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Lisätietoa muutoksesta on luvussa 6.

Pitkäaikaisasunnottomuus Suomessa

Kunnilta on kerätty tietoa pitkäaikaisasunnottomuudesta vuodesta 2008 lähtien. Pitkäaikaisasunnottomuuden tunnistaminen vaatii enemmän harkintaa kuin asunnottomuuden tunnistaminen, esimerkiksi asunnottomuuteen johtaneita syitä ja asunnottoman asumishistorian selvittämistä pitemmältä aikaväliltä. Tämän takia kaikki kunnat eivät pysty antamaan luotettavia arvioita pitkäaikaisasunnottomien määrästä. Pitkäaikaisasunnottomuutta kuvaaviin lukuihin on siis syytä suhtautua erityisellä varauksella. Todellinen määrä saattaa olla jonkin verran suurempi.

Kuvio 2. Pitkäaikaisasunnottomuus Suomessa 2008–2024.

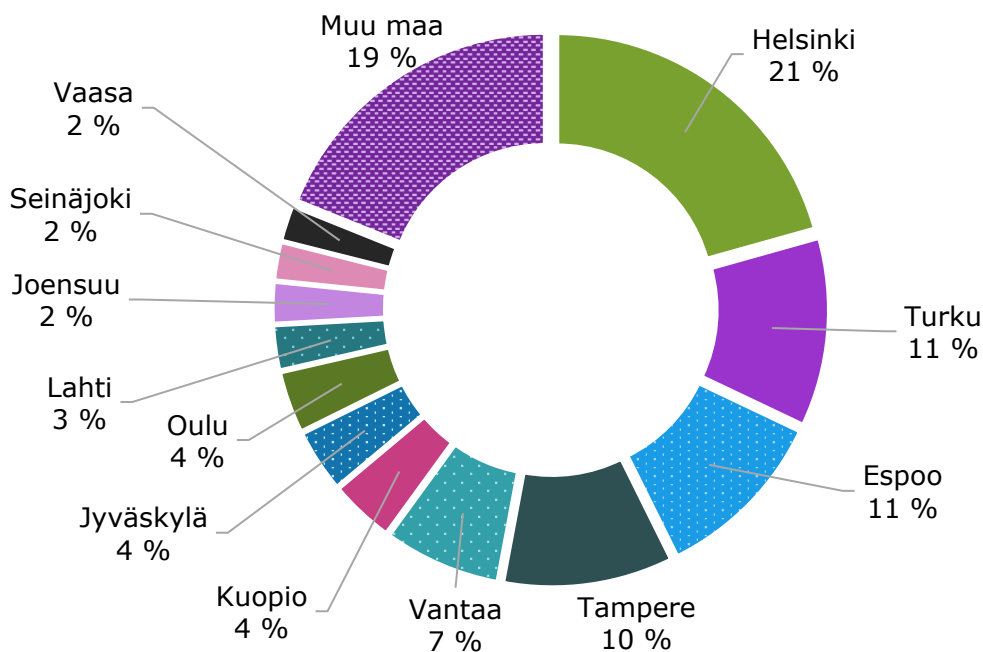

Pitkäaikaisasunnottomuus on kuntien ilmoittamien tietojen perusteella vähentynyt 2008–2024 välillä noin 70 % (kuvio 2). Pitkäaikaisasunnottomien määrä pysyi samalla tasolla kuin edellisvuonna. Kaikista yksinelävistä asunnottomista pitkäaikaisasunnottomien osuus oli noin 27 %.

3 Asunnottomuus lisääntynyt suurissa kaupungeissa

Asunnottomuus keskittyy suuriin kaupunkeihin. Viidennes yksinelävistä asunnottomista oli Helsingissä. Helsingin jälkeen suurimmat osuudet asunnottomuudesta ovat Turussa, Espoossa ja Tampereella. Yhdessä nämä neljä kaupunkia kattavat yli puolet maan asunnottomuudesta. Asunnottomuuden määrä ei kuitenkaan täysin seuraa kuntien väkilukua. Esimerkiksi Joensuussa, Seinäjoella ja Vaasassa oli yli kaksinkertainen määrä asunnottomia kuin väkiluvultaan suuremmassa Porissa (kuvio 3).

Kuvio 3. Kaupungit, joissa suurin määrä asunnottomia 2024.

Asunnottomuus suhteessa alueen väestöön

Kun tarkastellaan asunnottomien määrää suhteessa alueen väestön määrään, eniten asunnottomia oli

- Turussa (2,3 asunnottomia 1 000 asukasta kohti)
- Vaasassa (1,7)
- Tampereella (1,6).

Suhdelukuun on laskettu sekä yksinelävät että perheissä ja pariskunnissa elävät asunnottomat.

Asunnottomuuden kehitys kaupungeissa

Eniten asunnottomia oli yhdeksässä suurimmassa kaupungissa ja lisäksi Joensuussa, Seinäjoella ja Vaasassa. Edellisvuoteen verrattuna asunnottomuus lisääntyi näistä kaikissa paitsi Espoossa, Vantaalla ja Oulussa.

Eniten asunnottomuus lisääntyi Tampereella, jossa asunnottomia oli 117 enemmän kuin vuonna 2023. Muissa taulukon kaupungeissa kasvua oli enimmäkseen 20–50 asunnottoman verran.

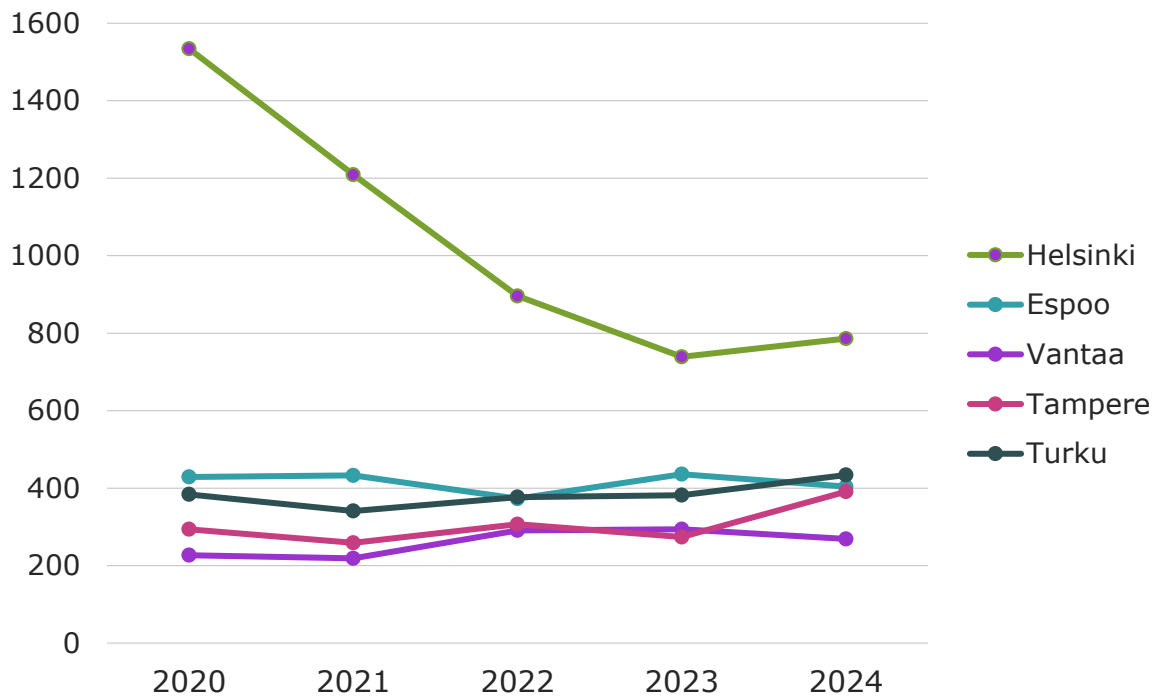
Tarkemmat tiedot kaikista kyselyyn vastanneista kunnista ovat liitteessä 1.

Taulukko 2. Kaupungit, joissa oli eniten asunnottomia 2024 ja muutos vuodesta 2023.

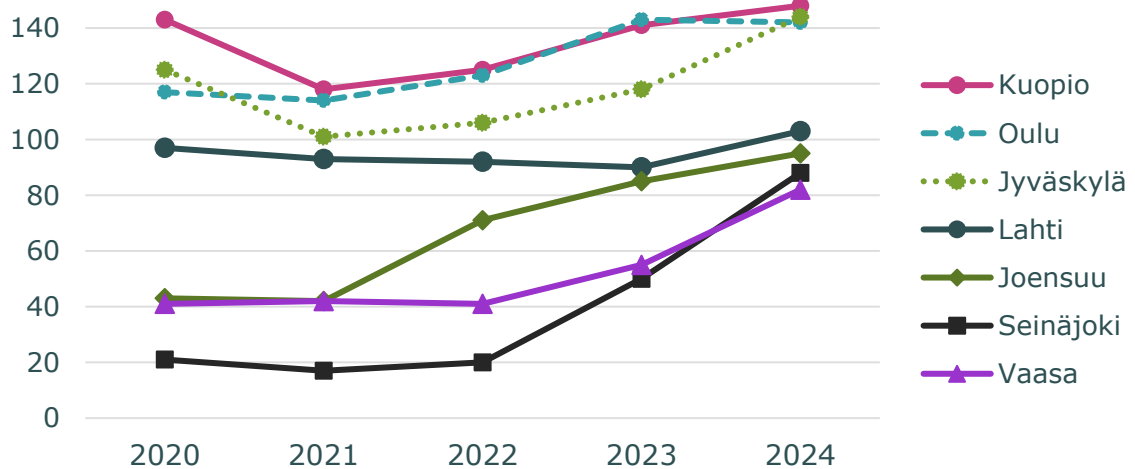
Kaupunki	Yksineläviä asunnottomia	Muutos
Helsinki	786	47
Turku	434	52
Espoo	404	-32
Tampere	391	117
Vantaa	269	-25
Kuopio	148	7
Oulu	142	-1
Jyväskylä	144	26
Lahti	103	13
Joensuu	95	10
Seinäjoki	88	ei tietoa
Vaasa	82	27

Aiemmin Helsinki oli suurista kaupungeista ainoa, jossa asunnottomuus oli systemaattisesti vähentynyt viime vuosien aikana. Nyt myös Helsingin asunnottomuus kääntyi hieman nousuun.

Kuvio 4. Kaupungit, joissa oli eniten asunnottomia 2020–2024.

Kuvio 5. Kehitys muissa kaupungeissa, joissa eniten asunnottomia 2024.

Pitkäaikaisasunnottomuuden kehitys suurissa kaupungeissa

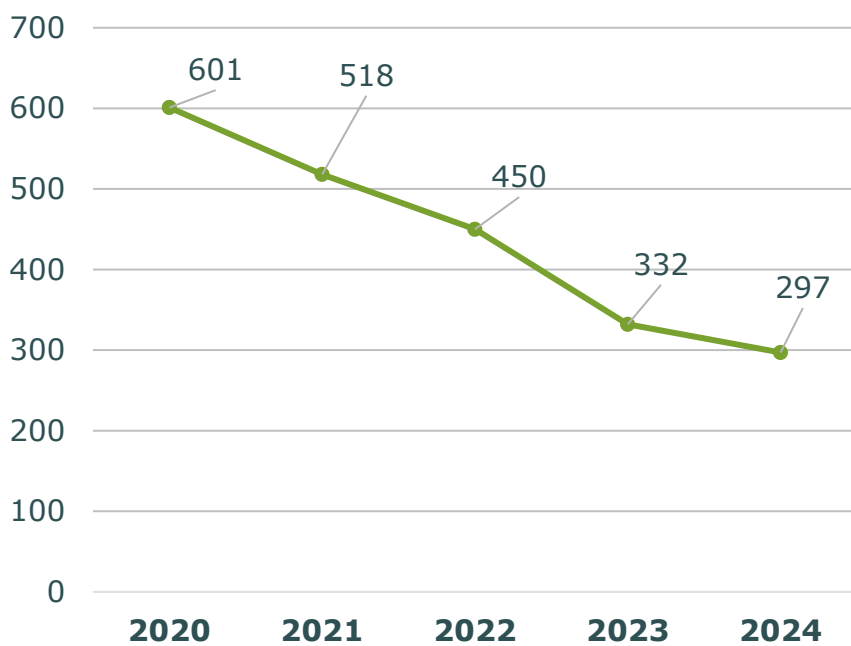
Pitkäaikaisasunnottomuus keskittyy edelleen suurimpiin kaupunkeihin. Muutokset pitkäaikaisasunnottomien määrässä olivat vaihtelevia. Suurin muutos tapahtui Tampereella, jossa pitkäaikaisasunnottomien määrä yli kaksinkertaistui edellisvuodesta (taulukko 3).

Taulukko 3. Kaupungit, joissa oli eniten pitkäaikaisasunnottomia 2024 ja muutos vuoteen 2023 verrattuna.

Kaupunki	Pitkäaikaisasunnottomia	Muutos
Helsinki	297	-35
Espoo	110	6
Tampere	92	59
Kuopio	83	10
Turku	67	-19
Oulu	63	-1
Jyväskylä	56	16
Vantaa	38	-26
Lahti	20	-7

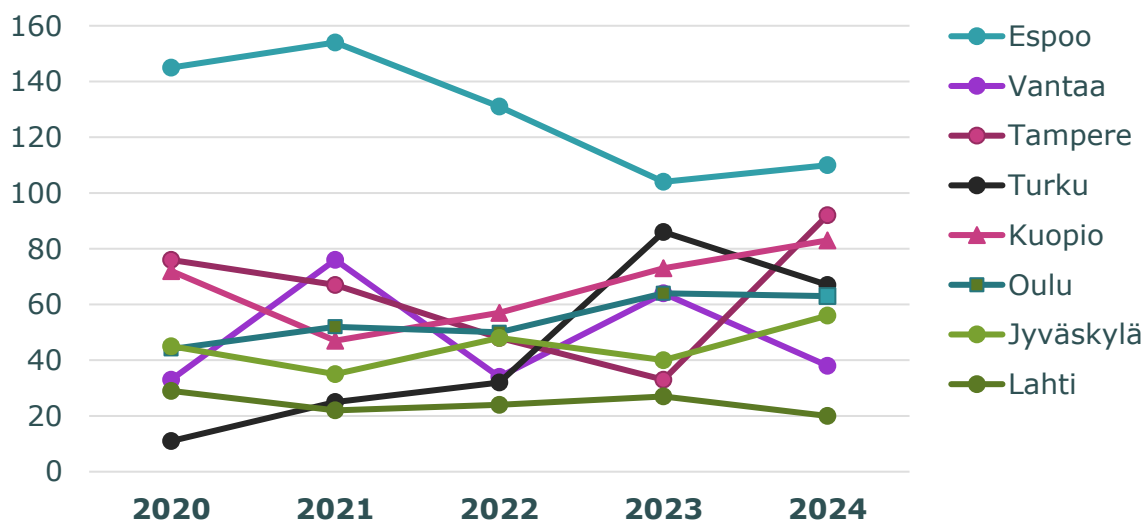
Suurista kaupungeista pitkäaikaisasunnottomuus on vähentynyt vuosina 2020–2024 etenkin Helsingissä. Muualla kehitys on ollut vaihtelevaa (kuviot 6 ja 7).

Kuvio 6. Pitkäaikaisasunnottomuus Helsingissä 2020–2024.

Kuvio 7.

Kehitys muissa kaupungeissa, joissa oli eniten pitkäaikaisasunnottomia 2024.

Asunnottomien lapsiperheiden määrän kehitys

Asunnottomia lapsiperheitä oli eniten Espoossa, Helsingissä ja Vaasassa. Vaasassa asunnottomia lapsiperheitä oli jopa enemmän kuin Turussa ja Tampereella. Määrällisesti mainituissa kaupungeissa asunnottomia lapsiperheitä oli kuitenkin vähemmän kuin vuonna 2023, lukuun ottamatta Tamperetta (taulukko 4).

Taulukko 4. Kaupungit, joissa eniten asunnottomia lapsiperheitä ja muutos vuoteen 2023 verrattuna (suluissa).

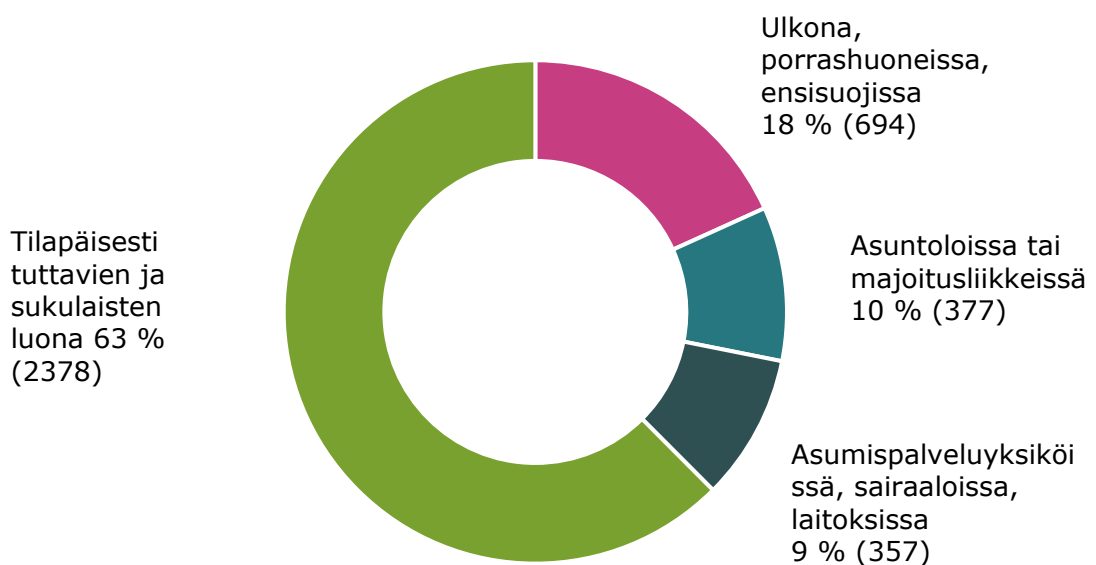
Kunta	Asunnottomia lapsiperheitä	Perheissä lapsia
Espoo	12 (-12)	24 (-21)
Helsinki	10 (-22)	23 (-42)
Vaasa	9 (-4)	20 (-3)
Turku	7 (-4)	11 (-10)
Tampere	6 (1)	8 (4)

Kaikki kunnat, esimerkiksi Vantaa, eivät pysty antamaan tietoja asunnottomista perheistä. Siksi on vaikea arvioida, miten yleistä lapsiperheiden asunnottomuus valtakunnallisesti on, tai kuinka montaa lasta asunnottomuus koskettaa.

4 Suurin osa asunnottomista majoittuu tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona

Noin kaksi kolmasosaa yksinelävistä asunnottomista, 2 378 henkilöä, majoittuu tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona (kuvio 8).

Kuvio 8. Asunnottomuuden muodot vuonna 2024.

Tuttavien ja sukulaisten luona tilapäisesti majoittuvien määrä nousi edellisvuodesta. Heitä oli 239 enemmän kuin vuonna 2023. Myös ulkona, porraskäytävissä, ensisuojuissa ja vastaavissa majoittuminen kasvoi edellisvuodesta lähes saman verran. Sen sijaan asuntoloissa tai majoitusliikkeissä majoittuvien määrä ja laitospaikoissa asuvien määrät vähenivät edellisvuodesta (taulukko 5).

Kaikki kunnat eivät pysty antamaan tietoja luokkien "Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä" ja "Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa" asunnottomista.

Taulukko 5. Asunnottomuuden muodot vuonna 2024 ja muutos vuoteen 2023 verrattuna.

Asunnottomuuden muoto	Määrä	Muutos
Tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona	2378	239
Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojojissa yms.	694	230
Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä	377	-37
Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa	357	-55

Pitkäaikaisasunnottomien keskuudessa ulkona, porrashuoneissa ja ensisuojojissa majoittuminen oli yleisempää kuin kaikkien yksinelävien asunnottomien keskuudessa ja tuttavien ja sukulaisten luona majoittuminen taas vähäisempää (taulukko 6).

Taulukko 6. Asunnottomien muodot yksinelävien ja pitkäaikaisasunnottomien keskuudessa 2024.

Asunnottomuuden muoto	Yksinelävistä asunnottomista (%)	Pitkäaikaisasunnottomista (%)
Tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona	62	52
Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojojissa yms.	18	21
Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä	10	15
Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa	9	12

Ulkona majoittuvien määrä kasvanut

Huolestuttava muutos on, että ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms. majoittuvien asunnottomien määrä kasvoi kaikissa suurissa kaupungeissa Lahtea lukuun ottamatta. Helsingissä heitä oli lähes 100 enemmän kuin edellisvuonna. Ulkona, porrashuoneissa ja ensisuojoissa majoittuvien määrä on huomattavan suuri myös Joensuussa ja Rovaniemellä. Taulukkoon 7 on koottu tiedot kaupungeista, joissa oli eniten ulkona majoittuvia asunnottomia vuonna 2024.

Muiden asunnottomuuden muotojen osalta muutokset ovat olleet vaihtelevia. Näitäkin lukuja tulkitessa on muistettava, että kaikista kunnista ei ole saatavilla luotettavaa tietoa asuntoloissa tai majoitusliikkeissä oleivista, tai hoitokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa oleivista asunnottomista.

Taulukko 7. Kaupungit, joissa eniten ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms. majoittuvia ja muut asunnottomuuden muodot vuonna 2024. Muutos vuoteen 2023 suluissa.

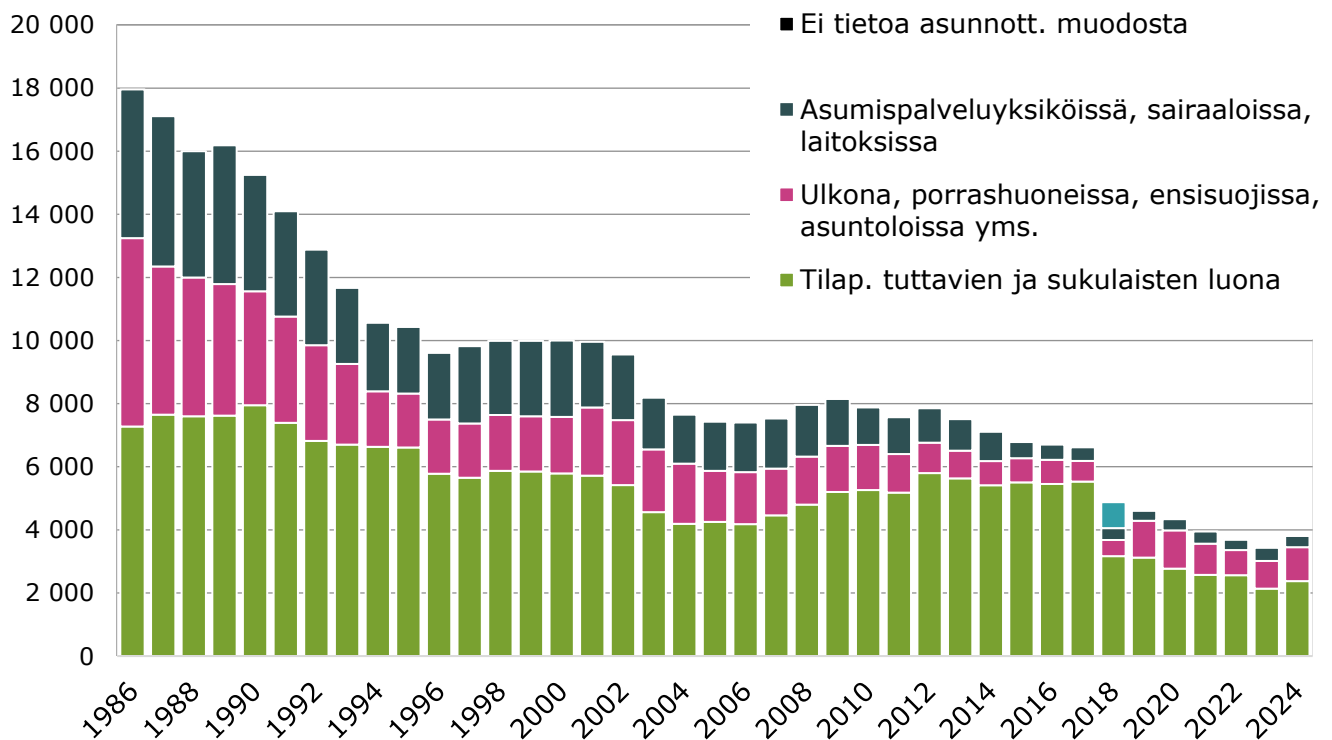
Kunta	Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojoissa yms.	Tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona	Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä	Asumispalveluyksiköissä, sairaaloissa, laitoksissa
Helsinki	200 (98)	244 (42)	185 (-40)	157 (-53)
Tampere	75 (37)	293 (63)	5 (3)	18 (14)
Vantaa	73 (27)	172 (-35)	24 (-17)	0 (0)
Oulu	62 (7)	80 (-8)	ei tietoa	ei tietoa
Joensuu	48* (46)	30 (26)	7 (ei tietoa)	10 (13)
Espoo	44 (5)	267 (-47)	67 (15)	26 (-5)
Turku	42 (16)	309 (34)	26 (1)	57 (1)
Jyväskylä	22 (4)	120 (28)	2 (1)	0 (-7)
Lahti	19 (-1)	55 (4)	26 (12)	3 (-2)
Rovaniemi	18 (ei tietoa)	16 (ei tietoa)	2 (ei tietoa)	6 (ei tietoa)
Kuopio	17 (6)	131 (1)	0 (0)	0 (0)
Koko maa	694 (230)	2378 (239)	377 (-37)	357 (-55)

* Joensuussa ulkona majoittuvien lukuun sisältyy 18 asunnotonta, joiden olinpaikasta ei ole tietoa

Alla olevassa kuviossa 9 on yhdistetty asunnottomuuden luokat "Ulkona, porrashuoneissa, ensisuojuissa yms." ja "Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä" majoittuvista asunnottomista. Monissa maissa asunnottomiksi lasketaan vain näihin luokkiin lasketut asunnottomat.

Suomessa edellä mainittujen luokkien osuus asunnottomista on pienentynyt merkittävästi vuodesta 1986, mutta vuosien 2024 ja 2023 välillä määrä kasvoi lähes 200 hengellä, 878 asunnottomasta 1 071 asunnottomaan. Myös tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona majoittuvien määrä kasvoi vuodesta 2023 yli kahdella sadalla hengellä, 2 139 asunnottomasta 2 378 asunnottomaan.

Kuvio 9. Asunnottomuuden eri muotojen kehitys 1986–2024.

5 Asunnottomien maahanmuuttajien määrä väheni

Asunnottomien naisten ja asunnottomien alle 25-vuotiaiden nuorten määrät kasvoivat edellisvuodesta. Asunnottomien naisten määrä kasvoi 72:lla ja nuorten 25:llä. Asunnottomia miehiä oli puolestaan yli kolmesataa enemmän kuin edellisvuonna. Naisten osuus asunnottomista oli 22 % ja nuorten osuus 15 % (taulukko 8).

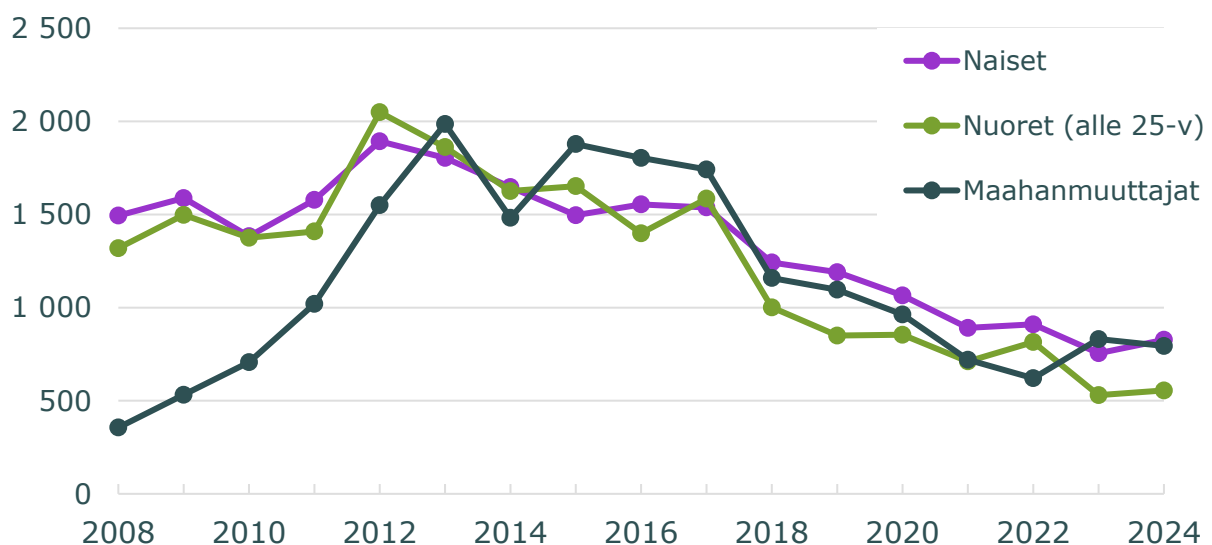
Asunnottomia maahanmuuttajia oli 794, mikä on 37 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2023. Heidän osuutensa asunnottomista oli 21 %.

Taulukko 8. Asunnottomat naiset, miehet, nuoret ja maahanmuuttajat vuonna 2024 ja muutos edellisvuodesta.

Asunnottomat	Määrä	Muutos	Osuus kaikista yksinelävistä asunnottomista
Naiset	827	72	22 %
Miehet	2979	305	78 %
Nuoret (alle 25-v)	555	25	15 %
Maahanmuuttajat	794	-37	21 %

* Nuorten ja maahanmuuttajien määrät ovat päällekkäisiä keskenään ja ne sisältyvät naisten ja miesten määriin.

Kuvio 10. Asunnottomat naiset, nuoret ja maahanmuuttajat 2008–2024.

6 Selvityksen rajoitteet ja hyödyt

Kerätyt tiedot antavat pistemäisen kuvan asunnottomuudesta yhtenä päivänä. Näin ollen esimerkiksi ajankohtaa edeltävänä päivänä asunnon saanutta asunnotonta ei lasketa mukaan aineistoon, vaikka hän olisikin ollut koko edeltävän vuoden asunnottomana. Poikkileikkausmenetelmää käytetään sen rajoitteista huolimatta muuallakin Euroopassa asunnottomuuden seuraamiseen.

Selvityksessä esitetyt asunnottomien lukumäärätiedot ovat suuntaa antavia, sillä kuntien tiedonhankintamenetelmät ja arviointiperusteet eroavat toisistaan. Lisäksi saman kunnan eri vuosina esittämät tiedot voivat vaihdella tarkkuustasoltaan. Kaikki kunnat eivät välttämättä vastaa asunnottomuuskyseleyn joka vuosi, minkä takia selvityksen pohjana olevien vastaajien joukko saattaa vaihdella vuosittain.

Lisäksi on syytä huomata, että Helsingin kaupunki muutti asunnottomuuden tilastointitapaa vuonna 2018, mikä muutti asunnottomien määrä Helsingissä merkittävästi. Koska Helsingin asunnottomien määrä on merkittävä osa koko maan asunnottomista, myös koko maan asunnottomien määrän osalta luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuotta 2018 edeltäviin vuosiin.

Aineiston rajoitteista huolimatta siitä kannattaa seurata asunnottomuudessa pitkällä aikavälillä näkyviä trendejä ja suuria muutoksia. Tiedot antavat hyvän pohjan kuntien oman asunnottomuustyön seuraamiseen sekä palveluiden ja asuntotarjonnan suunnitteluun.

Monet Aran asunnottomuuskyseleyn vastanneista kunnista käyttävät keräämiään tietoja esimerkiksi asuntopoliittisten ohjelmien laatimisessa, ja jotkut kunnat keräävät asunnottomuustietoja kunnan omaa käyttöä varten vielä tarkemmalla tasolla, kuin Ara vuosittaisessa asunnottomuuskyselelyssä pyytää.

Asunnottomuustiedot kerätty kyselyillä vuodesta 1986 alkaen

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Ara (aiemmin Asuntopoliittinen keskus) on kerännyt kunnilta tietoja asunnottomuudesta vuodesta 1986 lähtien. Vuodesta 2008 on kerätty tietoa myös pitkäaikaisasunnottomuudesta.

Aran julkaisemilla tiedoilla ei ole Suomen virallisen tilaston (SVT) asemaa, eikä asunnottomuustietojen keräämisestä määrätä lainsäädännön tasolla. Asunnottomuustietojen kerääminen perustuu kuntien vapaaehtoisuuteen.

Suomen tapa poikkeaa tässä esimerkiksi muista Pohjoismaista, joissa asunnottomuuden tilastointi perustuu rekisteriaineistojen hyödyntämiseen. Tilastokeskus selvitti vuonna 2023 mahdollisuutta toteuttaa asunnottomuus selvitys rekisteriaineistojen perusteella.

Liite 1. Asunnottomuustiedot kunnittain

Yksinelävät asunnottomat eri ryhmissä 15.11.2024

Kunta	Yksin asuvia yhteensä	Pitkäaikais-asunnottomat	Naiset	Nuoret	Maahanmuuttajat
Helsinki	786	297	228	71	259
Turku	434	67	100	96	137
Espoo	404	110	71	81	125
Tampere	391	92	86	68	69
Vantaa	269	38	77	18	97
Kuopio	148	83	27	15	5
Jyväskylä	144	56	28	26	14
Oulu	142	63	19	29	9
Lahti	103	20	13	13	11
Joensuu	95	9	12	14	8
Seinäjoki	88	0	0	0	0
Vaasa	82	6	25	21	22
Pori	47	16	6	15	1
Rovaniemi	42	0	11	12	4
Hyvinkää	37	1	12	6	1
Salo	37	3	1	1	0
Kotka	36	16	9	6	2
Riihimäki	34	3	10	7	1
Kirkkonummi	29	5	7	0	5
Forssa	25	9	3	2	1
Hämeenlinna	25	0	0	0	0
Pietarsaari	21	7	3	7	5
Porvoo	21	0	5	5	0
Kouvola	18	17	4	0	0
Kajaani	17	10	3	2	0
Kangasala	16	1	2	5	0
Kerava	15	3	6	1	3

Kunta	Yksin asuvia yhteensä	Pitkäaikais-asunnottomat	Naiset	Nuoret	Maahanmuuttajat
Savonlinna	15	9	0	2	0
Kaarina	13	2	5	3	4
Rauma	13	1	0	0	0
Vihti	13	13	1	1	0
Sastamala	12	0	0	0	0
Kokkola	11	6	5	5	0
Ylivieska	11	0	0	0	0
Kitee	10	1	0	0	6
Inari	9	1	3	1	0
Järvenpää	9	5	2	0	0
Siilinjärvi	9	0	4	6	1
Tornio	9	0	3	0	0
Tuusula	9	2	2	2	0
Ylöjärvi	8	3	1	0	0
Suonenjoki	7	0	3	1	0
Jämsä	6	4	2	2	0
Liminka	6	3	1	0	0
Loviisa	6	0	0	0	0
Muhos	6	1	1	0	0
Nurmijärvi	6	0	1	0	0
Valkeakoski	6	2	0	0	0
Enontekiö	5	5	1	1	0
Heinola	5	0	1	1	1
Kempele	5	0	0	0	0
Kärsämäki	5	0	1	0	0
Liperi	5	0	0	0	0
Toivakka	5	0	1	0	0
Ulvila	5	0	2	1	0
Laitila	4	1	1	0	3
Lieto	4	1	3	1	0
Mynämäki	4	4	0	0	0
Hattula	3	0	0	2	0

Kunta	Yksin asuvia yhteensä	Pitkäaikais-asunnottomat	Naiset	Nuoret	Maahanmuuttajat
Janakkala	3	0	8	2	0
Kangasniemi	3	3	0	0	0
Mäntsälä	3	0	3	1	0
Nivala	3	0	1	1	0
Pirkkala	3	0	0	0	0
Punkalaidun	3	0	0	0	0
Pyhtää	3	0	1	0	0
Varkaus	3	0	0	0	0
Haapajärvi	2	0	0	0	0
Hanko	2	2	0	0	0
Harjavalta	2	0	0	0	0
Ikaalinen	2	0	0	0	0
Imatra	2	0	0	0	0
Kauhajoki	2	0	0	0	0
Kauniainen	2	0	0	0	0
Lapua	2	0	1	0	0
Nurmes	2	2	0	0	0
Orimattila	2	0	0	1	0
Petäjävesi	2	2	0	0	0
Pudasjärvi	2	1	0	0	0
Halsua	1	1	0	0	0
Kurikka	1	0	0	0	0
Kuusamo	1	1	0	0	0
Ranua	1	1	0	0	0
Sievi	1	0	0	0	0
Suomussalmi	1	0	1	0	0
Tyrnävä	1	0	0	0	0
Utajärvi	1	1	0	0	0
Koko maa	3806	1010	827	555	794

Kunnat, joissa ei ollut asunnottomia 15.11.2024

- Alajärvi
- Alavieska
- Alavus
- Asikkala
- Askola
- Aura
- Enonkoski
- Eura
- Eurajoki
- Evijärvi
- Haapavesi
- Hailuoto
- Hamina
- Hankasalmi
- Hartola
- Hausjärvi
- Heinävesi
- Humppila
- Hyrynsalmi
- Hämeenkyrö
- Ii
- Iitti
- Ilmajoki
- Ilomantsi
- Inkoo
- Isojoki
- Isokyrö
- Joroinen
- Juuka
- Juupajoki
- Juva
- Jämijärvi
- Kaavi
- Kalajoki
- Kankaanpää
- Kannus
- Karstula
- Karvia
- Kaskinen
- Kauhava
- Kaustinen
- Keitele
- Keminmaa
- Kihniö
- Kittilä
- Kiuruvesi
- Kivijärvi
- Kokemäki
- Kolari
- Konnevesi
- Kontiolahti
- Korsnäs
- Koski
- Kruunupyö
- Kuortane
- Kyyjärvi
- Kärkölä
- Laihia
- Lapinjärvi
- Lapinlahti
- Lappajärvi
- Lappeenranta
- Laukaa
- Lemi
- Lempäälä
- Leppävirta
- Lestijärvi
- Loimaa
- Lumijoki
- Luoto
- Maalahti
- Marttila
- Masku
- Merikarvia
- Miehikkälä
- Multia
- Mustasaari
- Mänttä-
Vilppula
- Mäntyharju
- Naantali
- Nokia
- Nousiainen
- Närpiö
- Oripää
- Orivesi
- Outokumpu
- Padasjoki
- Paimio
- Paltamo
- Parikkala
- Parkano
- Pedersören
kunta
- Pelkosenniemi
- Pello
- Perho
- Pertunmaa
- Pieksämäki
- Pielavesi
- Pihtipudas
- Polvijärvi
- Pomarkku
- Posio
- Puolanka
- Puumala
- Pyhäjoki
- Pälkäne
- Pöytyä
- Raasepori
- Rantasalmi
- Rautalampi
- Rautavaara
- Rautjärvi
- Reisjärvi
- Ristijärvi
- Ruokolahti
- Ruovesi
- Rusko
- Rääkkylä
- Saarijärvi
- Salla
- Sauvo
- Savukoski
- Siikainen
- Siikajoki
- Siikalatva
- Simo
- Sodankylä
- Soini
- Somero
- Sonkajärvi
- Sotkamo
- Sulkava
- Säkyä
- Taipalsaari
- Taivalkoski
- Tervo
- Tervola
- Teuva
- Tohmajärvi

- Toholampi
- Urjala
- Utsjoki
- Uusikaarlepyy
- Veteli
- Vieremä
- Viitasaari
- Vimpeli
- Virolahti
- Virrat
- Ylitornio
- Ähtäri

Kunnat, joista ei vastattu asunnottomuuskyselyyn

- Akaa
- Hirvensalmi
- Hollola
- Huittinen
- Iisalmi
- Jokioinen
- Jomala
- Joutsa
- Kannonkoski
- Karijoki
- Karkkila
- Kemi
- Kemijärvi
- Kemiönsaari
- Keuruu
- Kinnula
- Kristiinankaupunki
- Kuhmo
- Kuhmoinen
- Kustavi
- Lieksa
- Lohja
- Loppi
- Luhanka
- Luumäki
- Merijärvi
- Mikkeli
- Muonio
- Muurame
- Myrskylä
- Nakkila
- Oulainen
- Parainen
- Pornainen
- Pukkila
- Pyhäjärvi
- Pyhäntä
- Pyhäranta
- Raahe
- Raisio
- Savitaipale
- Sipoo
- Siuntio
- Sysmä
- Taivassalo
- Tammela
- Tuusniemi
- Uurainen
- Uusikaupunki
- Vaala
- Vehmaa
- Vesanto
- Vesilahti
- Vöyri
- Ypäjä
- Äänekoski

Asunnottomat perheet ja pariskunnat 15.11.2024

Kunta	Perheet	Perheissä lapsia	Pariskunnat	Perheet ja pariskunnat yht. (lkm)
Espoo	12	24	3	15
Helsinki	10	23	0	10
Vaasa	9	20	4	13
Turku	7	11	9	16
Tampere	6	8	2	8
Joensuu	5	6	2	7
Hyvinkää	3	3	2	5
Kerava	2	2	0	2
Kuopio	1	1	2	3
Oulu	1	2	0	1
Seinäjoki	1	ei tietoa	1	2
Salo	1	ei tietoa	2	3
Kotka	1	2	0	1
Riihimäki	1	2	0	1
Pietarsaari	1	2	1	2
Kouvola	1	1	0	1
Järvenpää	1	1	0	1
Nurmijärvi	1	1	0	1
Valkeakoski	1	1	0	1
Toivakka	1	1	0	1
Laitila	1	1	0	1
Lieto	1	1	0	1
Hattula	1	1	0	1
Koko maa	75	116	35	110

Liite 2. Asunnottomuus 1986–2023

Vuosi	Ulkona, tilapäis- suojissa, asunto- loissa ym.	Laitos- maisissa yksiköissä	Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona	Yksinelävät asunnottomat yhteensä	Asunnot- tomat perheet
1986	5 970	4 712	7 276	17 958	1 876
1987	4 700	4 760	7 650	17 110	1 370
1988	4 400	4 000	7 600	16 000	1 200
1989	4 170	4 400	7 620	16 190	870
1990	3 610	3 690	7 950	15 250	800
1991	3 370	3 340	7 390	14 100	700
1992	3 030	3 030	6 820	12 880	570
1993	2 560	2 410	6 700	11 670	250
1994	1 760	2 170	6 630	10 560	380
1995	1 710	2 110	6 610	10 430	560
1996	1 720	2 110	5 780	9 610	360
1997	1 720	2 450	5 650	9 820	600
1998	1 770	2 350	5 870	9 990	820
1999	1 750	2 390	5 850	9 990	780
2000	1 790	2 420	5 790	10 000	780
2001	2 160	2 080	5 720	10 000	780
2002	2 060	2 080	5 420	9 560	770
2003	1 990	1 640	4 560	8 190	420
2004	1 910	1 550	4 190	7 650	360
2005	1 620	1 560	4 250	7 430	360
2006	1 650	1 570	4 180	7 400	300
2007	1 480	1 590	4 460	7 530	300
2008	1 520	1 640	4 800	7 960	300
2009	1 460	1 490	5 200	8 150	320
2010	1 430	1 190	5 260	7 880	350
2011	1 221	1 171	5 180	7 572	420
2012	965	1 087	5 800	7 852	446
2013	880	1 000	5 630	7 510	420
2014	764	929	5 414	7 107	427
2015	766	516	5 503	6 785	424
2016	765	480	5 455	6 700	325
2017	659	428	5 528	6 615	214
2018*	512	378	3 165	4 882	264
2019	1 168	312	3 120	4 600	264
2020	1 210	358	2 773	4 341	201
2021	989	386	2573	3948	165
2022	794	328	2564	3686	155
2023	878	412	2139	3429	123
2024	1071	357	2378	3806	110

*) Ei tietoa asunnottomuuden muodosta: 822. Helsingin kaupunki tarkensi vuonna 2018 asunnottomuuden tilastointitapaansa, mikä vähensi Helsingin asunnottomuutta. Muutoksen takia vertailu aikaisempiin vuosiin ei ole tarkoituksenmukainen.

Liite 3. Asunnottomuuden määritelmä

Asunnottoman määritelmä

Asunnottomiksi määritellään ihmiset, joilla ei ole omaa asuntoa (vuokra- tai omistusasuntoa) ja jotka elävät:

- ulkona, porrashuoneissa, ns. ensisuojuissa,
- asuntoloissa tai majoitusliikkeissä,
- huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa tai
- tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asunnon puutteen vuoksi.

Pitkäaikaisasunnottoman määritelmä

Pitkäaikaisasunnottomalla tarkoitetaan asunnotonta, jolla on asumista olennaisesti vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelma, ja jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuuden ja sopivien tukipalvelujen puuttumisen vuoksi. Asunnottomuus on pitkäaikaista, kun se on kestänyt vähintään yhden vuoden tai henkilö on ollut toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana.

Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuu avun ja hoidon tarve – ajallinen kesto on toissijaista.

Ryhmä:

Ulkona porrashuoneissa, ns. ensisuojuissa yms.

Ryhmään kuuluvat ilman vakinaista asuinpaikkaa olevat, erilaisissa tilapäissuojuissa ja paikoissa asustavat ja kiertelevät henkilöt.

Ryhmä:**Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä asunnon puutteen vuoksi olevat**

Ryhmään luetaan asuntolatyypissä majoituksissa tai esimerkiksi matkustajakodissa tavallisimmin sosiaalitoimen päivittäisillä maksusitoumuksilla asustavat henkilöt.

Ryhmä:**Huoltokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa asunnon puutteen vuoksi asuvat**

Ryhmään luetaan esimerkiksi päihdehuollon asumispalveluyksiköissä, erilaisissa hoidollisissa, laitostyyppisissä yksiköissä, turvakodeissa yms. asuvat henkilöt. Mukaan ei lueta erillisiä asuntoja, jotka ovat asumispalvelun piirissä. Näissä asunnoissa tilapäisestikään asuvaa ei katsota asunnottomaksi.

Huoltokotityyppisissä yksiköissä asunnottomaksi ei lueta henkilöitä, jotka

- ovat siellä pysyvästi hoidon vuoksi, eivätkä hae muita asumisratkaisuja
- ovat tehneet vuokrasopimuksen ko. huoltokoti- ja muun laitostyyppisen asumisyksikön kanssa. Sen sijaan asunnottomaksi luetaan huoltokotityyppisissä yksiköissä oleva henkilö, jolla on vuokra-asuntohakemus vireillä.

Ryhmä:**Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asunnon puutteen vuoksi**

Ryhmään kuuluvat sellaiset henkilöt, jotka kunnan tietojen tai arvion mukaan asuvat tilapäisesti tai kiertelevät sukulaisten ja tuttavien luona ilman vakituista asuntoa. Ryhmään ei lueta vanhempiensa luona asuvia nuoria.

- **Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona -ryhmässä** voidaan olettaa olevan eniten niitä, joiden asuminen voidaan järjestää yleisen asunnonjaon kautta normaalista vuokra-asuntokannasta.

- **Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona -ryhmässä** pitkäaikaisasunnottomaksi lukemisen pitäisi perustua ensisijaisesti sosiaalitoimen asiakkuuteen, jolloin palvelujen tarpeen perusteella voidaan päätellä, täyttyvätkö pitkäaikaisasunnottomuuden kriteerit.
- Myös muu 'vahva näyttö' pitkäaikaisasunnottomuudesta voi olla luokittelun kriteerinä, esimerkiksi henkilön asumis- tai asunnottomuushistorian tunteminen.
- Palveluntuottajien asiakastiedoista voi myös näkyä sellaisia pitkäaikaisasunnottomia, jotka saavat eläkettä, eivätkä sen takia asioi kaupungin sosiaalitoimistossa. Kyseessä voi olla nuoriakin päihde- ja mielenterveysongelmaisia.

Yksinäisistä (yksinelävistä) asunnottomista kysytään **naisten, nuorten (alle 25-v.), maahanmuuttajataustaisten** osuus.

Maahanmuuttajataustaisiin luetaan kaikki asunnottomat yksinelävät henkilöt, jotka eivät ole Suomen kansalaisia tai joiden äidinkieli on joku muu kuin suomi tai ruotsi. Maahanmuuttajatiedon voi selvittää väestörekisteristä äidinkielen ja syntymäpaikan avulla.

Ryhmä:

Perheet tai pariskunnat, jotka asunnon puutteen vuoksi asuvat erillään tai tilapäismajoituksessa

Ryhmään luetaan perhe tai pariskunta, joka yhteisen asunnon puutteessa asuu erillään tai asuu tilapäismajoituksessa, kuten matkustajakodissa, hotellissa tai sukulaisten ja tuttavien luona. Asunnottomiin perheisiin luetaan myös ensi- ja turvakodissa ja kriisiasunnoissa asuvat perheet. Perheistä kysytään myös perheeseen kuuluvien lasten lukumäärää. Lisäksi kysytään maahanmuuttajataustaisten osuutta asunnottomista perheistä.

Liite 4. Kaupunkien toimenpiteitä ja arvioita asunnottomuuden kehityksestä

Kunnilta kysyttiin niiden tekemistä asunnottomuustyön toimenpiteistä sekä arvioita asunnottomuuden vähenemisen tai lisääntymisen syistä. Alle on koottu suorina sitaatteina keskeiset vastaukset Espoosta, Helsingistä, Jyväskylästä, Kuopiosta, Lahdesta, Oulusta, Tampereelta, Turusta ja Vaasasta.

Espoo

”Espoossa asunnottomuus on vähentynyt. Kaikkien asunnottomien todellisesta asunnottomuuden luonteesta/tilanteesta ei ole kuitenkaan varmuutta. Espoossa vuokra-asuntoja on hyvin saatavilla. Espoossa syksyllä 2023 käynnistynyt asumisneuvonta on auttanut etenkin maahanmuuttajataustaisia asunnonhakijoita.

Espoon Asunnoille on valmistunut noin 300 uutta vuokra-asuntoa. Hyvinvointialueella järjestetään asumispalveluita, kuten tuettua asumista, tuen tarpeessa oleville asunnottomille yksin eläville henkilöille ja perheille sekä kotiin vietävän tuen palveluita henkilöille, joilla on asunnottomuuden uhka tai muita haasteita asumisen onnistumisen suhteen. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyä tehdään muun muassa sosiaalityön ja -ohjauksen keinoin.”

Helsinki

”Helsingin Sotepen lapsiperheiden tilapäisen asuttamisen mallia on tehostettu. Laskennassa mukana Sotepen SHL 21 1 mom mukaisesti kiireellisesti majoitetut lapsiperheet. Sotepe majoittaa vuorokausihinnoittelu-periaatteella asunnottomia lapsiperheitä sekä lyhytaikaisesti vuokrasopimuksella tilanteen ja tarpeen mukaisesti. Asiakkaille annetaan tilapäisen asumisen aikana sosiaalityötä ja sosiaaliohjausta suoraan kotiin. Tämä malli tehostaa lapsiperheiden pääsyä tilapäisen asumisen jälkeen toistaiseksi voimassa olevalle vuokrasopimukselle. Jatkoasuttamisen malleja on kehitetty.

Helsingissä on asutettu 1.1.-31.10.2024 välillä kunta Helsinki (981) ja sotepe asumisen tuki Helsinki (385) ovat asuttaneet yhteensä 1366 yksin

asuvaa. Kunta Helsingillä luku on viime vuotta suurempi, koska asukasvalinnan kriteerit ovat muuttuneet. Kunta Helsinki on asuttanut po. ajalla 251 perhettä ja sotepe 59 lapsiperhettä.

Helsingissä on häätöjen ehkäisemiseen ja asunnottomien asunnonsaantiin liittyen ollut saatavilla laajasti asumisneuvontapalveluja. Asiakaskontakteja on ollut merkittävästi enemmän v. 2024 Q3 mennessä (17 637) verrattuna vuoden 2023 Q3 lukuun (9 814). Asunnonhakuun liittyvissä asunnonhakupajoissa on ollut 277 asiakasta. Asumisneuvonnassa on kehitetty myös asunnottomien asiakkaiden asunnonhakuun liittyvä palvelu, jossa on voitu auttaa asunnottomia, joilla ei ole muita erityisen tuen palvelutarpeita, tai jotka eivät ole aikuissosiaalityön palveluissa. Palvelun kautta on saatu asunnottomille 88 asuntoa ja tämä vähentää myös Helsingin asunnottomien määrää. Asuntoja asiakkaiden asunnottomuusuhkatilanteissa saatu 267. Asunnottomuutta on ennaltaehkäisty myös Kaupunkiympäristön toimialalla toimivan asumisneuvontapalvelun avulla. Lisäksi on kehitetty yhteistyöprosesseja liittyen häätö- ja perintäprosesseihin yhdessä Hekan kanssa."

Jyväskylä

"Kasvua asunnottomuudessa on tullut noin 18 prosenttia, syynä voidaan olettaa olevan sosiaaliturvassa viime aikoina tapahtuneet leikkaukset, työttömyyden kasvu sekä elinkustannusten ripeä nousu. Myös häätöjen määrä on kasvanut ulosottolaitoksen mukaan Jyväskylässä noin 20 % prosenttia verrattuna viime vuoteen, mikä näyttää heijastuvan suoraan myös asunnottomuuden kasvuun.

Lisääntyneet asumisen ja talouden haasteet näkyvät myös kasvuna asumisneuvonnan asiakkuuksissa, jotka ovat lisääntyneet noin kolmanneksen viime vuoteen verrattuna. On huomattu, että tilanteet ovat muuttuneet asukkailla hyvinkin nopeasti, tämä näkyy palveluiden tarpeessa ja sen oikea-aikaisessa kohdentamisessa. Asumisneuvonta tavoittaa useat asiakkaansa vasta kun asuminen on vakavasti vaarantunut ja asumisneuvonnan palveluvalikoimasta ei löydy enää apua asiakkaan tilanteeseen, jolloin asiakkaat ohjataan muihin palveluihin eli hyvinvointialueen järjestämiin sosiaalipalveluihin. Tavoitteena on kehittää toimintaa, jotta palvelu kohdentuu oikea-aikaisesti asumisen vaarantuessa esimerkiksi vuokravelan vuoksi. Asiakkaiden tilanteiden ja

haasteiden ollessa monikerroksisia, tarvitsisi asiakas usein hetkellisesti vahvempaa, rinnalla kulkevaa palvelua asioiden selvittelyn ajaksi. Tällä hetkellä asumisneuvonnan resurssi on mitoitettu pääsääntöisesti kertaluonteiseen neuvontapalveluun ja pitempikestoinen palvelu nykyisillä resursseilla ei ole lähtökohtaisesti mahdollista."

"Jyväskylän kaupunki on kehittänyt asumisneuvonnan palveluita monikanavaisesti. Jyväskylä osallistuu vuoden 2024 alkupuolella käynnistyneeseen pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen valtakunnalliseen ohjelmatyöhön. Syksyn 2024 aikana on koottu häätöjen estämiseksi verkosto, jonka toimenpiteenä käynnistetään häätöjen ehkäisyyn liittyviä pilotteja vuoden 2025 aikana."

Kuopio

"Vapaita kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja on liian vähän kysyntään nähden ja ne eivät riitä kaikille. Kohtuuhintaisten pienten asuntojen kysyntä on kasvanut tukileikkauksien seurauksena. Kelan vuokranormien taso on liian matala ja yksilöllisen harkinnan poistuminen vaikuttaa asiaan.

Kuopion kaupunki järjestää Kuopion asumisneuvontaa. Kaupunki edistää kohtuuhintaisten asuntojen tuotantoa ja jokaiseen uuteen valtion tuettuun vuokrataloon edellytetään myös pieniä asuntoja (toimeentulotukirajoihin menevä vuokrataso)."

Lahti

"Pitkäaikaisasunnottomuus näyttäytyy tämän otannan osalta melko stabiilina, mutta kasvua on näkynyt viime vuosina muissa asiakasryhmissä. Näyttää siltä, että sosiaaliturvaan tehdyt leikkaukset ja yleinen hintojen nousu näkyy erilaisissa palveluasumisen yksiköissä asuvien ja tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona majoilevien asiakkaiden ryhmissä.

Lahden kaupungin asumisneuvonta on jatkanut tehokasta toimintaansa. Lahdessa toimeenpannut häädöt ovat vähentyneet ainakin ensimmäisen 8kk otannan perusteella, joskaan asumis- ja toimeentulotukiin tehdyt leikkaukset eivät välttämättä näy vielä häätötilastoissa ja häätöjen

määrän pelätäänkin lähtevän nousuun. Yhteistyötä paikallisen vuokralatoyhtiön kanssa on syvennetty.”

Oulu

"Asunnottomuustilanteessa ei oleellista muutosta. Sitä mukaa, kun saadaan asutettua asunnottomia, vastaavasti tulee uusia. Ennaltaehkäisevään työhön on panostettu, mutta vaikka osavoittoja on saavutettu (kuten häätöjen aleneminen), tehtävä koetaan nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa yhä vain haastavammaksi.

Pitkäjänteisellä maapolitiikalla luodaan edellytykset menestykselle tontti- ja asuntopolitiikalle, muun muassa asunnottomuuden ehkäisyyn sekä asuntojen kohtuullisille hintatasolle ja vuokrille. Riittävällä tonttitarjonnalla mahdollistetaan tarvittava kohtuuhintaisten ARA-asuntojen tuotanto kaikille oululaisille. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn panostetaan muun muassa asumisneuvonnalla ja asuntojen välivuokrausyksikön toiminnalla.

Rovaniemi

"Rovaniemellä asunnottomien määrä on vuosittain vaihdellut suuresti eikä voida luotettavasti todeta asunnottomuuden lisääntyneen tai vähentyneen. Useat asunnottomia kohtaavat toimijat kuitenkin mainitsivat asunnottomuuden syiksi muun muassa korkean vuokratason, kilpaillut vuokramarkkinat johtuen muun muassa matkailuelinkeinon mukanaan tuomista ilmiöistä (lyhytvuokraus ja asuntoa tarvitsevien kausityöntekijöiden määrä) sekä ihmisten maksukyvyyn heikentymisen. Maksuhäiriöisten on vaikea saada asuntoja ja lisäksi vuokrankorotukset ovat voineet nostaa vuokran määrän yli Kelan määrittämän kohtuuhinnan.”

Tampere

"Asunnottomuuden lisääntyminen selittyy osin tietolähteiden kattavuuden vahvistumisella, mutta tietolähteiden lisääntyminen ei yksin selitä asunnottomuuden kasvua. Sosiaalietuuksiin tehdyt tiukennukset ovat vaikeuttaneet jo valmiiksi haavoittuvissa sosiaalisissa, taloudellisissa ja terveydellisissä olosuhteissa elävien henkilöiden tilanteita entisestään,

mikä on heijastunut myös asunnottomuuskehitykseen. Suhteellisesti eniten merkitystä on toimeentulotukeen tehdyillä harkintavallan rajoituksilla, mikä asunnottomuuslaskennan perusteella on tiettyjen asiakkaiden kohdalla johtanut suoraan asunnottomuuteen.

Köyhyysriskissä olevien määrä on kasvanut, mikä merkitsee osaltaan, että yhä useampi asunnonhakija etsii mahdollisimman edullista vuokra-asuntoa. Toimeentulotuen asumiskustannusrajoissa olevien vuokra-asuntojen saatavuus on kokonaisuutenaan heikko.

Palvelukysyntä hyvinvointialueen sosiaalipalveluissa sekä psykiatrian palveluissa on kasvanut. Vesistö tutkimusten mukaan päihteidenkäyttö on lisääntynyt Tampereella, minkä lisäksi ohjaukset korvaushoitoon ja avohuumehoitoon ovat lisääntyneet. Psykiatrian palvelujen saatavuus Tampereella on valtakunnallisestikin tarkasteltuna erittäin heikko, minkä lisäksi tamperelaiset eivät aina saa sosiaalipalveluja tarpeeseensa nähden täysin oikea-aikaisesti. Asunnottomuuslaskennan yhteydessä tehdyt tarkastelut perusteella oli havaittavissa, että erityisen vaativissa olosuhteissa elävien ihmisten oli vaikea saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveystalv palveluja.

Tampere on vuonna 2024 vahvistanut asumisneuvonnan saatavuutta vahvistamalla asumisneuvonnan resurssia kahdesta työntekijästä neljään työntekijään. Lisäksi Tampere on hankkinut asumisneuvontapalvelua järjestöiltä sellaisille henkilöille, joille virallinen palvelujärjestelmä ei näyttäyty saavutettavana.

Tampereen kaupunki on luovuttanut yhteensä kolme tonttia, joissa tontinluovutusehdoksi on määritelty, että kohteesta osoitetaan yksittäisiä asuntoja asunnottomille tamperelaisille. Kahden viimeisimmän kohteen valmistumisen yhteydessä on laadittu yhteistyöprosessi asuttamiseen kunnan asumisneuvonnan, hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen sekä vuokranantajien (Y-säätiö ja Tampereen vuokratalosäätiö) välillä.

Tampere on tiivistänyt yhteistyötään sekä kaupunkikonserniin kuuluvien että muiden vuokra-asuntotoimijoiden kanssa Kumppanuusmallin myötä. Mallin avulla muun muassa varmistetaan kaupunkikonserniin kuuluvien vuokra-asuntoyhteisöjen hallinnoimien alueiden täydennysrakentamisen asemakaavamuutosten eteneminen ja seurataan näiden yhteisöjen asuntotuotannon määriä. Kumppanuusmallin osana kaupunki on kehittänyt yhdessä Pirkanmaan hyvinvointialueen ja vuokra-

asuntotoimijoiden, palveluntuottajien sekä järjestöjen kanssa Asumisen turvaamisen mallin. Vaikka valtio-osapuolet eivät halunneetkaan MAL-sopimukseen mukaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteita, Tampereen kaupunkiseudun kunnat pitivät kaupunkiseudun rakennesuunnitelman mukaiset seudun kuntien kohtuuhintaisten asuntojen tuotantotavoitteet keskinäisenä sopimuksenaan voimassa, ja kuntien alueiden tuotantoa seurataan.

Pirkanmaan hyvinvointialue on vahvistanut oman asumisneuvontansa resursointia ja vakinaistanut asumisneuvonnan työmuodon osana sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja. Lisäksi Pirha on saattanut valmiiksi päihde- ja mielenterveyskuntoutujien ja asunnottomien palveluverkkosuunnitelman, jossa on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2035 saakka. Lisäksi hyvinvointialue on suunnitellut vuonna 2024 asumispäivystyskapasiteetin ja asunnottomille suunnattujen asumispalveluyksiköiden määrän kasvattamista, mutta tämän toimeenpano toteutuu vasta ensi vuonna. Lisäksi Hervannan asumispäivystys- ja tukiasumisyksikköä on toiminnallisesti kehitetty asunto ensin -yksiköksi.

Pirkanmaan hyvinvointialue ja Tampereen kaupunki ovat luoneet tontinluovutusmallin, jonka mukaisesti kaupunki luovuttaa tontteja hyvinvointialueen palveluiden käyttöön. Pirkanmaan palveluiden verkoston, maankäytön ja kaavoituksen yhdyspintatyöryhmä aloitti työskentelynsä elokuussa 2024. Työryhmän avulla varmistetaan, että kunnat varmistavat asemakaavatöillään kuntien tontinluovutuksen muun muassa erityisryhmien asumiselle."

Turku

"Asunnottomien määrässä ei näkemysten mukaan ole tapahtunut suuria muutoksia. Asunnottomien sosiaalipalvelut ovat Turussa edelleen mielenterveys- ja päihdepalveluiden sosiaalityössä. Yhteistyötä tehdään edelleen vuokranantajien kanssa, mutta kohtuuhintaisten asuntojen vähyyttä näkyy sosiaalipalveluissa. Asunnon saanti kestää kauemmin kuin aikaisempina vuosina. Asunnottomuutta vähentävän STM:n asunnottomuushankkeen päättyminen sekä mm. sosiaaliturvaleikkaukset näkyvät siinä, että peruspalveluiden asiakkaita päätyy asunnottomaksi yhä enemmän eikä asiakkaiden asumista ole pystytty turvaamaan.

Yleinen elinkustannusten nousu ja mm. asumistuen leikkaukset haastavat tällä hetkellä kuntalaisten asumisen olosuhteita uudella tavalla ja on nostanut asunnottomuuden riskiä myös uudenaikaisilla asiakasryhmillä. Kelan hyväksyttävien asumismenojen katon tiukentuminen pakottaa ihmisiä muuttamaan halvempiin asuntoihin, mutta samaan aikaan vuokrakriteerit täyttäviä asuntoja ei kunnassa juurikaan ole."

"Turun kaupunkitutkimusohjelman hankehaussa myönnettiin viime vuonna rahoitus "Asunnottomuuden polut Turun seudulla - murroksista kohti sosiaalista, terveydellistä, taloudellista ja teknologista kestävyyttä""-tutkimukselle vuosille 2024–2025. Kyseinen tutkimushanke tarkastelee asunnottomuuden ennaltaehkäisyä, seurauksia ja niihin vaikuttamista monitieteisestä näkökulmasta. Aihe on erityisen ajankohtainen sosiaali- ja terveystieteiden järjestämistä vastuun siirryttyä kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Kuntien vastuulle jäävät kuitenkin edelleen ennaltaehkäisevät palvelut, kuten asumisneuvonta, ja rakenteelliset asuntopoliittiset toimet, joista kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta on hyvin olennainen asunnottomuuteen vaikuttamisessa. Yhteyden säilyttäminen ja rakentaminen eri toimijoiden välillä on käynnissä olevassa murroksessa tärkeää.

Turkuun ollaan pormestari Arven ja apulaispormestari Muukkosen aloitteesta perustamassa paikallista poikkisektorillista ja monitoimijaista työryhmää asunnottomuuden ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Työryhmän toiminta käynnistyy nyt joulukuussa.

Segregaation ja sen vaikutusten vähentämisen toimintamallin rakentamisesta päätettiin Turun kaupunginhallituksessa kesäkuussa. Yksi viidestä näkökulmasta, jolla segregaatiota tarkastellaan, on kaupunkitasoinen mahdollisuuksien asuntopoliittikka, joka on kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden vastuulla. Asunnottomuus on yksi teema asuntopoliittikan kokonaisuudessa.

Turun kaupungin tavoitteena on tarjota asumisneuvontaa kaikille asukasryhmille riippumatta asumismuodosta tai asunnon hallintaperusteesta. Asumisneuvonta hankintaan ostopalveluna ja palveluntuottaja on Sosiaalisäätiö Ote sr. Ote-säätiön viisi asumisneuvojaa on huomattava lisäys asumisneuvontapalvelun tarjonnassa, ja palveluntarjoaja on sitoutunut myös palvelun kehittämiseen. Asumisneuvonta on maksuton palvelu ja se on kaikkien

turkulaisten käytettävissä. Turussa myös mm. TVT Asunnot Oy ja Turun Ylioppilaskyläsäätiö (TYS) tarjoavat asumisneuvontaa omille vuokralaisilleen. Asumisneuvojilta saadaan merkittävää käytännön tietoa asunnottomuuden syistä ja niihin puututaan edellä kuvatuilla tavoilla."

Vaasa

"Asunnottomien määrä on kuluneen vuoden aikana kasvanut 45 prosentilla ja määrä on noin 80 prosenttia suurempi kuin keskimäärin vuosina 2019–2022. Kehitys on erittäin huolestuttava.

Asunnottomuuden kasvun taustalla on monia tekijöitä, joista mainittakoon erityisesti asumisen ja elämisen kallistuminen sekä vuokrien korotukset ja samanaikaisesti toteutuvat asumistuen leikkaukset sekä toimeentulotuen asumismenojen tiukennus. Vaasan erityispiirteenä on viime vuosien poikkeuksellisen voimakas maahanmuutto ja opiskelijamäärän kasvu, mikä on johtanut pienten ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen huomattavaan niukkuuteen. Vuokra-asuntopulasta huolimatta kaupungissa ei ole vireillä vapaarahoitteisia kerrostalohankkeita. Tavallista ARA-vuokra-asuntotuotantoa ei myöskään ole käynnissä. Uusia opiskelija-asuntoja on rakenteilla noin 100 kpl. Määrä on kuitenkin kysyntään nähden riittämätön.

Uutena ilmiönä on opiskelijoiden asunnottomuus. Vaasassa on arviolta noin 400–500 opiskelija-asunnon vaje ja on ennakoitavissa, että ensi syksyn tilanne on vielä huonompi.

Vaasassa on keskikokoisista kaupungeista mittavin maahanmuuttajaväestö. Maahanmuuttajien osuus Vaasan yksinelävistä asunnottomista on viime vuosina ollut arviolta 25–30 prosenttia. Vuoden 2024 osuudeksi on arvioitu noin 27 prosenttia. Merkittävä maahanmuuttajaväestö on lisäperuste sille, että tehdään erityisiä panostuksia asunnottomien asuttamiselle ja asunnottomuuden ennaltaehkäisemiselle.

Vaasan kaupungin asumisneuvojat asuttavat jatkuvasti asunnottomia tai asunnottomuusuhan alla olevia. Yhteistyö asumisneuvontaan kytkeytyvän laajan palveluverkon kanssa on tiivistä. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään ja sitä myös räätälöidään eri kohderyhmille, kuten esimerkiksi nuoret, maahanmuuttajataustaiset ja ikäihmiset.

Syksyllä 2024 asumisneuvonta järjesti yhteistyössä Aran kanssa tilaisuuden paikalliselle asunnottomuusverkostolle. Tilaisuuden päätavoitteena oli hahmotella toimia asunnottomuuden ennaltaehkäisemiselle ja torjunnalle. Koska pula vuokra-asunnoista on suuri eikä kohtuuhintaisia, Kelan asumistukirajoihin mahtuvia vuokra-asuntoja ole juurikaan tarjolla, yhdeksi päätoimenpiteeksi muotoutui tilapäisen asumisen kehittäminen. Kaupungin omistamalle suurimmalle vuokralatoyhtiölle KOy Pikipruukille on annettu tehtäväksi tilapäisen asumisen asuntojen järjestäminen. Hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityö vastasi asukkaiden palveluista yhdessä Vaasan kaupungin asumisneuvojen kanssa. Kyse olisi Asunto Ensin -periaatteen mukaisesta järjestelystä. Vaasan asunnottomuusverkoston ydinryhmä edistää asiaa.

Merkittävä puute asunnottomien paikallispalveluissa on, että Pohjanmaan hyvinvointialueen keskisellä alueella, johon Vaasa kuuluu, ei ole olemassa hyvinvointialueen päiväkeskusta. Hyvinvointialueella on Vaasan alueella mahdollisuus hätämajoitukseen yhdeksi yöksi kerrallaan.

Tukiasuntoja päihde- ja mielenterveyskuntoutujille on 22 kpl Vaasassa. Tukiasunnon edellytyksenä on sitoutuminen tarvittaviin palveluihin, eli kyse ei ole Asunto Ensin -tyyppisestä toiminnasta. Tukiasuntoja jonotetaan ja jono on sen verran pitkä, että asuntoja tarvittaisiin lisää. Vaasassa hyvinvointialueella on 9-paikkainen asumispalveluyksikkö täysi-ikäisille, aktiivisesti päihdeitä käyttäville henkilöille, joille itsenäinen asuminen tuottaa päihdeongelman vuoksi suuria haasteita, ja jotka tarvitsevat paljon tukea ja ohjausta arjessa selviytymisessään. Kolmannen sektorin toimijoilla on avoimia ryhmiä esimerkiksi mielenterveyskuntoutujille ja maahanmuuttajataustaisille."